

การให้ยาหยอดจมูก

(Instilling nose drop)

คำจำกัดความ (Definition)

การให้ยาหยอดจมูกเป็นการให้ยาเฉพาะที่ที่จมูกโดยตรงเพื่อการรักษาอาการของโรค

วัตถุประสงค์ (Objective)

- ลดอาการบวมของเยื่อจมูก
- บรรเทาอาการคัดจมูก
- ลดอาการอักเสบ
- บรรเทาอาการปวด

อุปกรณ์ (Equipment)

- ถาดสี่เหลี่ยม
- ยาหยอดจมูกตามแผนการรักษา
- สำลีหรือไม้พันสำลีปราศจากเชื้อ
- ถุงมือสะอาดถ้ามีน้ำมูกหรือหนอง
- ภาชนะใส่วัสดุที่ใช้แล้ว

การประเมิน (Assessment)

- ตรวจสอบแผนการรักษาของแพทย์และเช็ดยาตามหลัก 6R เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับยาอย่างถูกต้อง
- ประเมินประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัวที่สำคัญ เช่น โรคความดันโลหิตสูง (hypertension) โรคหัวใจ (heart disease) โรคเบาหวาน (diabetes) และ hyperthyroidism เนื่องจากถ้าผู้ป่วยใช้ยาลดบวม ตัวยาจะไปกระตุ้นระบบประสาทอัตโนมัติ (central nervous system) ทำให้มีความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว ใจสั่น และมีอาการปวดศีรษะเพิ่มขึ้นได้
- ประเมินรูจมูกว่ามีน้ำมูกหรือหนองคั่งค้างอยู่หรือไม่เพราะจะมีผลทำให้การดูดซึมของยาไม่มีประสิทธิภาพ
- ประเมินความรู้เรื่องการให้ยาและการให้ความร่วมมือในการเรียนรู้การหยอดจมูกด้วยตนเอง

ข้อวินิจฉัยการพยาบาล (Nursing diagnosis)

1. ขาดความรู้ในเรื่องการออกฤทธิ์ของยา และวัตถุประสงค์ในการให้ยาหยอดจมูก (deficient knowledge)
2. พฤติกรรมการแสวงหาการดูแลสุขภาพของตนเอง (health seeking behaviors self care)
3. ปวดเฉียบพลันหรือปวดเรื้อรัง (Acute pain or chronic pain)
4. เสี่ยงต่อการบาดเจ็บในจมูก (risk for injury)

การวางแผนการพยาบาลและผลลัพธ์ (Outcome identification and planning)

1. อาการบวมของเยื่อจมูกลดลงทำให้ผู้ป่วยหายใจสะดวก
2. การอักเสบของเยื่อจมูกลดลง รุจมูกสะอาด ชุ่มชื้น ไม่ซีด เป็นสีชมพู (pink)
3. ผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการหยอดจมูก และสามารถหยอดจมูกได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง
4. ผู้ป่วยได้รับยาถูกต้องตามหลัก 6R

ขั้นตอนการปฏิบัติ (Implementation)

กิจกรรม (Action)	เหตุผล (Rationale)
1. ตรวจสอบบันทึกการให้ยากับแผนการรักษา และตรวจสอบประวัติการให้ยา	- ให้มั่นใจว่าใช้ยาถูกต้องตามหลัก 6R
2. ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของยา สำหรับผู้ป่วยการออกฤทธิ์ การพยาบาล ขนาดที่ปลอดภัย	- ให้มั่นใจว่าใช้ยาถูกต้องตามหลัก 6R
3. จัดเตรียมยาและอุปกรณ์ที่เตียงผู้ป่วย	- ประหยัดเวลาและสะดวกในการปฏิบัติ
4. แจ้งวัตถุประสงค์ในการหยอดจมูกและอธิบายขั้นตอนการหยอดยาให้ผู้ป่วย	- เคารพสิทธิผู้ป่วย ลดความวิตกกังวลและขอความร่วมมือ
5. ประเมินสภาพภายในจมูกของผู้ป่วย	- ควรมีน้ำมูก หรือหนองปริมาณมากน้อยเท่าไร และเพื่อจัดเตรียมสำลี หรือไม้พันสำลีให้เพียงพอ
6. จัดให้ผู้ป่วยอยู่ในท่าที่เอนศีรษะไปด้านหลัง แหงนหน้าขึ้น หรือให้นอนหงายใช้หมอนรองไหล่แหงนหน้าขึ้น	- ให้ยาไหลเข้าจมูกสะดวกและเข้าไปถึงโพรงจมูกได้ทั่วถึง

<p>7. ล้างมือให้สะอาดหรือใช้ waterless 20-30 วินาที</p>	<p>- ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค</p>
<p>8. เช็ดทำความสะอาดภายในรูจุกด้วยไม้พันสำลีหรือผ้ามีน้ำมูกมากให้ผู้ป่วยล้างออกเบาๆ</p>	<p>- ช่วยให้การดูดซึมของยามีประสิทธิภาพดี</p>
<p>9. ใช้มือรองรับศีรษะผู้ป่วย อีกมือหนึ่งถือหลอดยา (droppers) ให้อยู่เหนือรูจุก 1 เซนติเมตร แล้วจึงบีบยา 1-2 หยด ลงในรูจุก โดยให้ยาหยดใกล้กับผนังสันจุก ระหว่างที่หยอดยาบอกให้ผู้ป่วยหายใจเข้าออกทางปากก่อน</p>	<p>- ป้องกันไม่ให้เกิดอันตรายในรูจุก หากสอดใส่หลอดยาเข้าไปในรูจุก - ให้ยาเข้าจุกและอยู่ในโพรงจุกนานๆ</p>
<p>10. แจ้งให้ผู้ป่วยทราบเมื่อหยอดยาเสร็จและให้ผู้ป่วยหายใจเข้าลึกๆและนอนพักสักครู่ประมาณ 5 นาที</p>	<p>- ความสุขสบายของผู้ป่วย</p>
<p>11. จัดเก็บอุปกรณ์ที่ใช้แล้วมาทำความสะอาด จัดเก็บเข้าที่ให้เรียบร้อย</p>	<p>- ให้พร้อมใช้งานในครั้งต่อไป</p>
<p>12. บันทึกชื่อผู้หยอดยาในแบบบันทึกการให้ยา และบันทึกในแบบบันทึกทางการพยาบาล</p>	<p>- เป็นหลักฐานทางการพยาบาล</p>

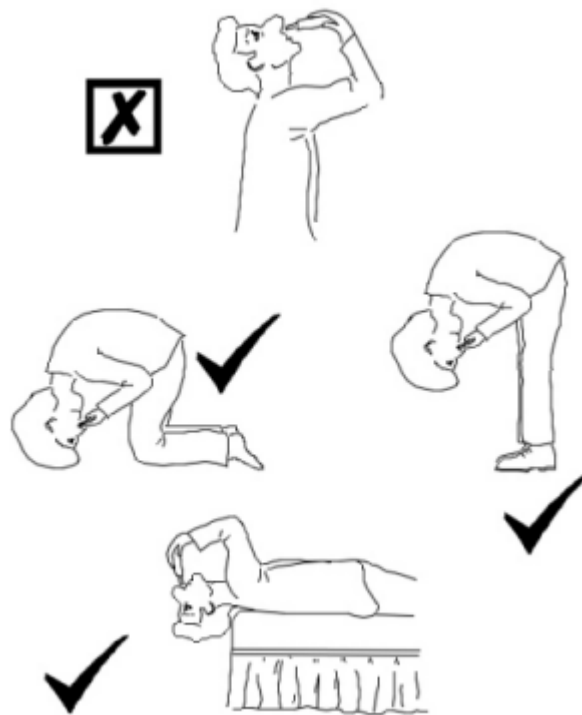
การบันทึก (Documentation)

บันทึกชื่อผู้หยอดยาในแบบบันทึกการให้ยา และบันทึกอาการของผู้ป่วยภายหลังได้รับการหยอดยาจนกว่าจะเรียบร้อยในแบบบันทึกทางการพยาบาล

ข้อควรระวัง (Special consideration)

หลังการหยอดยาให้สังเกตอาการข้างเคียงของยาที่อาจเกิดขึ้นได้แก่ ความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว อาการปวดศีรษะ หากได้รับยาปริมาณมากอาจมีอาการกระสับกระส่าย หงุดหงิด มือสั่น ใจสั่นหรือนอนไม่หลับ

How to use nose drops

The following advice is for nose drops only and not for nose sprays which are used differently. Ask your pharmacist if you have any queries.

- Blow your nose gently.

- Drop the required number of drops into each nostril.
- The aim is to get the liquid to spread over all the inside surface of the nose - including the upper surface.
- A good position is to lie on a bed with your head hanging back over the edge. Stay like this for two minutes after putting in the drops before getting up. This is so that the liquid does not immediately run out of your nose or down the back of your throat but stays for a while in the nasal cavity.
- Kneeling or bending forwards is an alternative, but it is harder to stay like this for two minutes after putting in the drops.
- Replace the top on the bottle after using.
- Wash your hands after using the drops.

เอกสารอ้างอิง (Reference)

<https://patient.info/health/allergies/feature/how-to-use-nose-drops> ค้นเมื่อ 7/6/61

How to instill nasal drops

- Blow your nose
- Position yourself as shown in the diagram, lying on your back on the bed, with your head tilting over the edge

- Turn your head to the right, and put the drops in your right nostril
- Wait in this position for one to two minutes
- Turn head towards the left and repeat for the other nostril
- It is important to use your nose drops properly to prevent the liquid running down your throat. Do not sniff hard afterwards as this may result in the drug going down the throat into the stomach.
- Instill the drops as prescribed, and continue for the full course. It will not be effective if not used regularly

<https://www.tsft.nhs.uk/media/407692/advice-on-how-to-instil-nasal-drops.pdf> 06/6/61

การประเมินผล (Evaluation) การให้ยาหยอดจมูก

เกณฑ์การประเมิน	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		ครั้งที่ 3	
	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่	ใช่	ไม่ใช่
เชิงโครงสร้าง <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ปฏิบัติคือพยาบาล 2. เตรียมอุปกรณ์ให้ครบ 						
เชิงกระบวนการ <ol style="list-style-type: none"> 1. ตรวจสอบการให้ยาตามหลัก 6 R 2. แจ้งให้ผู้ป่วยทราบทุกครั้ง 3. จัดทำผู้ป่วยอยู่ที่ถูกต้อง 4. ล้างมือให้สะอาดหรือใช้ waterless ก่อนและหลังการหยอดยา 5. ผู้ปฏิบัติหยอดจมูกได้อย่างถูกต้อง 6. บันทึกการหยอดจมูกในแบบบันทึกการให้ยาและแบบบันทึกทางการพยาบาล 						
เชิงผลลัพธ์ <ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้ป่วยได้รับยาถูกต้องตามหลัก 6 R 2. ผู้ป่วยไม่เกิดอันตรายจากการหยอดยา 3. ผู้ป่วยมีความรู้ความเข้าใจ 4. ผู้ป่วยสามารถหยอดยาได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง 5. มีบันทึกการหยอดจมูกในแบบบันทึกการให้ยาและแบบบันทึกทางการพยาบาล 						